
PÁR SLOV K MEZINÁRODNÍMU SETKÁNÍ MLADÝCH LINGVISTŮ

YULIIA MOSTOVA

Tradiční mezinárodní setkání mladých lingvistů, jež proběhlo na půdě Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci 15. a 16. května 2023, dalo účastníkům možnost reflektovat pestrou paletu myšlenek, diskusí a poznatků pod záštitou letošního tématu *(Ne)srozumitelný svět*. Toto setkání vyneslo do popředí zásadní otázky týkající se role jazyka v dnešním komplexním společenském a mediálním kontextu.

Hlavním účelem mezinárodního setkání mladých lingvistů je poskytnout začínajícím lingvistům z celého světa platformu pro setkávání, sdílení a výměnu jejich nejnovějších výzkumů, myšlenek a poznatků v oblasti lingvistiky. Cílem této konference je podpořit spolupráci a dynamické prostředí, které podporuje růst mladých lingvistů a napomáhá rozvoji lingvistických znalostí.

Letošní konference byla zaměřená na aktuální témata vycházející z toho, jak nám jazyk umožňuje porozumět světu a sdílet naše myšlenky, ale zároveň může sloužit jako nástroj manipulace a dezinformace. Zdánlivě srozumitelná slova se mohou stát nositeli skrytých záměrů, a to platí zvláště v éře masových médií a rychlého šíření informací.

Z výše uvedeného vyplynuly otázky ohledně toho, jak jazyk a komunikace ovlivňují naši schopnost porozumět světu kolem nás, jak může jazyk prezentovat různé obrazy světa, jaký vliv mají kulturní a generační rozdíly na naše dorozumívání a zda existuje něco jako jazyková objektivita. A dále se objevily otázky, jaký význam má jazyk v kontextu médií, manipulace, kulturních rozdílů a mezigeneračních bariér.

Účastníci tedy přemýšleli nejen o zkoumání role jazyka v mediálním světě a jeho schopnosti utvářet obrazy reality, ale také o reflexi aktuálně užívaných „buzzwords“, která rezonují v prostoru sdělovacích prostředků. Příspěvky se dotýkaly rovněž otázky manipulativních textů, dezinformací a schopnosti jazyka přesně vymezit pravdu a lež. Zkoumáno bylo, zda může být jazyk objektivní a zda nesrozumitelnost může mít své oprávnění.

Na letošní konferenci nechybělo ani zkoumání vlivu neverbálních prvků komunikace na interpretaci sdělení a zazněla i otázka, do jaké míry současná světová situace ovlivňuje jazykový vývoj. Zvažovalo se, jak jazyk přispívá k rozdělení společnosti, ale také zda může být prostředkem k jejímu překlenutí.

Jazykové manipulace se týkala také plenární přednáška věnovaná projevům Vladimira Putina, kterou připravila významná americká kognitivní lingvistka Laura Janda. Ve své přednášce se zaměřila na problematiku Putinova zákazu užívání termínu „válka“ pro konflikt na Ukrajině. Zkoumala na ruských datech význam gramatických pádů při sdělování významů nejen zmíněného slova v diskurzu, ale také porovnávala užití gramatických pádů pro výrazy „Rusko“, „Ukrajina“ a „NATO“ v Putinových projevech před invazí na Ukrajinu a po ní. Analýza odhaluje Putinův narativ, který líčí Rusko jako aktivní a spolupracující, Ukrajinu jako pasivní a odlidštěnou a NATO jako nedůvěryhodnou organizaci.

Hlavní téma pomáhalo zpracovávat i pět specializovaně zaměřených workshopů: tradiční diachronní workshop s velkou starostlivostí vede Robert Dittmann, další workshop se zaměřil na téma „Jazyk, kognice a znak“, který organizovali Yuliia Mostova a Eugenio Israel Chávez Barreto, o „Jazykovou kreativitu“ se postaral Jiří Mánek, „Jazyk(y) zevnitř a zvenčí“ zařídili Kateřina Žvaková a David Lavička a v pořadí pátý workshop s názvem „Čeština jako cizí jazyk“ se odehrál pod vedením Michaely Kopečkové a Pavly Polákové.

V rámci konference se konalo i celostátní kolo soutěže *Student a věda: Lingvistika*. Student a věda je soutěž pro studenty baka-

lářských a magisterských studijních programů všech filologických a ostatních humanitních oborů, jejichž oblast zkoumání s lingvistikou souvisí (filozofie, psychologie, sociologie, historie, mediální studia apod.). Odborná porota vybrala dva příspěvky a ocenila je jako vítězné, přičemž budou publikovány ve sborníku. Jejich autorkami jsou Monika Kučerová a Jana Müllerová.

Konference byla mimořádnou a inspirativní událostí, její dopad byl mnohostranný a intenzivní.

